Během letních prázdnin bylo na silnicích v ČR usmrceno vždy více než 100 osob!

Publikováno: 3. 7. 2019
CDV

Každoročně je během letních prázdnin, tzn. v období července a srpna, usmrceno v důsledku dopravních nehod na pozemních komunikacích v České republice více než 100 osob, dalších více než 500 osob je pak těžce zraněno. *„Prázdniny si v uplynulém roce vyžádaly 115 usmrcených a 563 těžce zraněných osob, v roce 2017 pak 101 usmrcených a 504 těžce zraněných (pozn. historicky nejméně),“* říká Ing. Jindřich Frič, Ph.D., ředitel Centra dopravního výzkumu, v.v.i. a dodává: *„Nadcházející dva měsíce patří k vrcholům motoristické sezóny, čemuž, bohužel, odpovídají také fatální následky dopravních nehod – v červenci umírá na silnicích dlouhodobě nejvíce osob, hned za ním následuje srpen.* ***K rizikovým oblastem z pohledu Národní strategie bezpečnosti silničního provozu*** *(dále jen „NSBSP“)* ***patří během letních prázdnin motocyklisté, cyklisté, děti, ale také alkohol a jiné návykové látky.“***

Více než pětina osob je usmrcena (21 %), resp. těžce zraněna (22 %) právě během letních prázdnin. Pozor je nutné dát na nejmenší účastníky silničního provozu, tedy děti! Prázdniny, zejména pak červenec, je pro děti nejrizikovějším měsícem v roce (usmrcena téměř pětina všech dětí během jednoho měsíce!). V loňském roce pak bylo evidováno nejvíce usmrcených dětí od roku 2007! **Drtivá většina dětí nebyla usmrcená vlastní vinou, ale ostatními účastníky silničního provozu!**

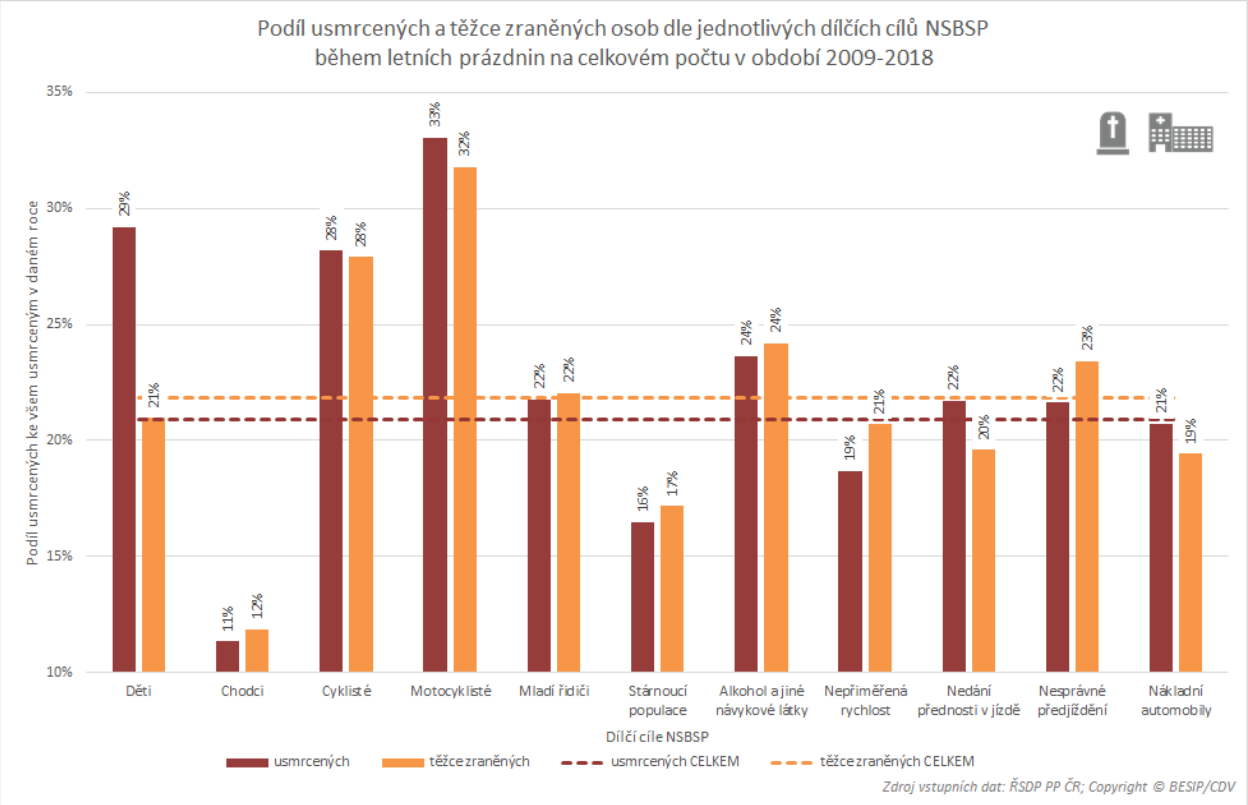

Třetina motocyklistů byla usmrcena během letních prázdnin!

Nejrizikovější kategorií NSBSP z pohledu letních prázdnin jsou motocyklisté. Celá třetina je jich usmrcena a také těžce zraněná právě o prázdninách! *„Dlouhodobou prioritou Ministerstva dopravy jsou a nadále budou zranitelní účastníci silničního provozu (chodci, cyklisté a motocyklisté), kteří se přibližně polovinou podílí na všech usmrcených a těžce zraněných osobách (pozn. v roce 2018: 43%*

podíl na usmrcených a 57% podíl na těžce zraněných),“ říká Mgr. Tomáš Neřold, M.A., vedoucí SO BESIP MD a dodává: *„O prázdninových měsících přichází zejména pro motocyklisty a cyklisty rizikové období. Bezpečnost* ***motocyklistů*** *a ohleduplné chování řidičů automobilů je pro BESIP jedním z hlavních témat. V rámci kampaně Auto vs. motocykl – spolu nikoliv proti sobě jsme představili 10 nejkrizovějších situací, se kterými se obě skupiny nejčastěji setkávají. Primárně jde o vysvětlení rozdílnosti obou vozidel v silničním provozu a zlepšení vzájemné tolerance obou stran. V případě* ***cyklistů*** *je nutné neustále připomínat základní bezpečnostní prvek – přílbu. Dlouhodobě vysoký podíl cyklistů bez přílby na usmrcených, těžce i lehce zraněných osobách je alarmující!“*

U řidičů motocyklů je obecně **nejčetněji zastoupené selhání na úrovni identifikace** (57 %). **Poměrně časté je rovněž selhání na úrovni předvídání** (14 %) a rozhodování (10 %). Nejčetnějšími faktory, které přispívají ke vzniku dopravních nehod motocyklistů, jsou vysoká rychlost a nepřizpůsobení rychlosti jízdy stavu vozovky, nesprávné vyhodnocení situace, riskantní předjíždění, vědomé nerespektování pravidel silničního provozu nebo nezkušenost motocyklisty.

Osm z deseti usmrcených cyklistů nemělo přílbu!

Důvodů, proč se nedařilo plnit v oblasti cyklistů cíle stanovené NSBSP, byla celá řada. Za základní a zcela zásadní je však nutné zmínit **nepoužívání cyklistických přileb**, které se na míře následků podílí významně dlouhodobě. Investice ve výši řádově několika stokorun může v mnoha případech zachránit lidský život. Výzkum prokázal, že 37 % cyklistů mohlo nehody přežít, pokud by použili cyklistickou přílbu!

Druhým, neméně závažným, „nešvarem“ je ve spojitosti s cyklisty **alkohol**. Dlouhodobě byl při nehodách zaviněných cyklisty zjištěn alkohol přibližně ve třetině případů. **Elektrokola** na silnicích v České republice zažívají v posledních letech obrovský rozmach. V této souvislosti je nutné apelovat na řidiče těchto dopravních prostředků, aby provozovali výhradně elektrokola určená k provozu na pozemních komunikacích a nezvyšovali výkon/rychlost např. pomocí tuningu elektrokol. Vzhledem ke specifikům/odlišnostem od jízdních kol nevybavených elektropohonem je nutné i zde apelovat na používání cyklistických přileb.

Cyklisté jsou podobně jako např. chodci zranitelnými účastníky provozu. K této skutečnosti přispívá i fakt, že ne vždy je cyklista při střetu vybaven přilbou, případně jinými ochrannými prvky. **U cyklistů nejčastěji dochází k selhání na úrovni identifikace podnětů** (28 %) **nebo celkovému selhání** (24 %) **zejména v důsledku intoxikace alkoholem**, popř. zdravotní indispozice.

Alkohol: pozor (nejen) na „diskonehody“

Zvýšený podíl na usmrcených a těžce zraněných osobách během letních prázdnin byl evidován také v důsledku vlivu alkoholu a jiných návykových látek. *„Přibližně každá 8. osoba byla v roce 2018 usmrcena v důsledku alkoholu a jiných návykových látek – evidence byla neúprosná - nejvíce usmrcených v důsledku alkoholu a jiných návykových látek od roku 2011! V souvislosti s letními měsíci je potřeba apelovat také na mladé řidiče. Stále velkým nešvarem jsou tzv. „diskonehody“, u kterých sehrál svou negativní roli alkohol. Proto apelujeme na to, aby se cestující domluvili ještě před jízdou, kdo nebude pít a řídit.“* doplnil Neřold.

Zvýšená konzumace alkoholu je v letních měsících podpořena různými akcemi, přibývá také „soukromých slavností“, kdy je alkohol konzumován např. v rámci rodinných a přátelských setkání. *„Alkohol např. v podobě přepravovaného sudu piva tak nemusí sehrát negativní roli jen v případě, že je řidič pod jeho vlivem,“* říká Ing. Veronika Valentová, Ph.D., ředitelka Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií CDV a dodává: *„**Lidé si často neuvědomují, že převážení nezajištěného nákladu může ovlivnit následky dopravních nehod** (a nemusí se vždy jednat o těžké předměty). Na místech dopravních nehod se lze setkat s případy, kdy řidiči převážejí neupevněný nebo špatně upevněný náklad, a to nejenom v nákladovém prostoru, ale také v prostoru pro posádku. Příkladem může být **nehoda zkoumaná v rámci Hloubkové analýzy dopravních nehod, kdy byly ve vozidle přepravovány čtyři padesátilitrové sudy piva.**“*

Při této dopravní nehodě řidič z dosud neznámého důvodu vyjel vpravo mimo vozovku, kde narazil do sloupu veřejného osvětlení. V době dopravní nehody převážel ve vozidle čtyři padesátilitrové sudy piva. **V důsledku nárazu došlo k pohybu sudů v prostoru pro posádku (jeden ze sudů dokonce prorazil čelní sklo vozidla), přičemž je také patrné poškození v oblasti páky ruční brzdy vozidla, které lze rovněž přisoudit pohybujícím se sudům. Při nehodě došlo k vážnému zranění řidiče, u kterého nelze vyloučit, že bylo negativně ovlivněno pohybem sudů při nehodě.**

[1] Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

[2] Hloubková analýzy dopravních nehod; www.vyzkumnehod.cz

[2] Bíl, M., Dobiáš, M., Andrášik, R., Bílová, M., Hejna, P., 2018. Cycling Fatalities: When A Helmet is Useless and when it Might Save Your Life. Safety Science 105C, 71–76

[3] CDV: Osm z deseti usmrcených cyklistů nemělo přilbu!

[4] Společnost Bosch varuje před tuningem elektrokol

Ing. Lukáš Kadula

+420 778 888 359, lukas.kadula@cdv.cz
Oblast hodnocení bezpečnosti a strategií
Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., Líšeňská 33a, 636 00 Brno